

Skötselplan för naturreservatet Norra Kölen

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2019-05-27 om bildande av naturreservatet Norra Kölen.

Innehållsförteckning

1. Allmänt	1
2. Reservatets syfte	2
3. Prioriterade bevarandevärden	2
4. Uppgifter om naturreservatet	2
5. Mål och åtgärder	3
5.1 Skog	3
5.1.1 Skogliga värdekärnor	3
5.1.2 Skogliga utvecklingsmarker	4
5.2 Information och anläggningar	4
5.2.1 Information	5
5.3 Gränser	5
5.4 Tillfartsvägar	6
6. Sammanfattning av skötselåtgärder	6

Bilagor

- A. Översiktskarta
- B. Skoglig naturvärdesklassning

1. Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Norra Kölen**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas.

Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras. I Bilaga B visas reservatets olika skötselområden.

Hela naturreservatet ägs av en privat fastighet (Luleå Vitån 57:1). Större skötselåtgärder ska alltid föregås av samråd med markägaren.

2. Reservatets syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturskog med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogens ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot en lövrik naturskog. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Områdets skogliga värdekärnor lämnas för fri utveckling.
- Utvecklingsmarker återställs till naturskog. Det kan till exempel ske genom fri utveckling, kantning eller röjning av barrträd för att gynna lövuppslag.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder ska dock släckas.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.

3. Prioriterade bevarandevärden

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är naturskogen med dess stora biologiska mångfald. Värdena är framförallt knutna till gammal lövrik granskog av hög bonitet. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

4. Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Norra Kölen
Kommun:	Luleå
Lägesbeskrivning:	10 km N om centrala Råneå
Area:	ca 21 ha
Berörda fastigheter:	Vitån 57:1 (del av) privat markägare
Sameby:	Gällivare skogssameby
Förvaltare:	Länsstyrelsen

5. Mål och åtgärder

5.1 Skog

Skogen i naturreservatet domineras av värdekärnor av högproduktiv gran- och barrblandskog med stort inslag av grov asp, björk och sälg. Värdekärnorna har en låg sentida påverkansgrad och bitvis rikligt med död ved. Det finns även en utvecklingsmark av yngre skog uppkommen efter slutavverkning. Det är i första hand i detta bestånd som aktiv naturvårdsskötsel kan komma att bli aktuellt.

Länsstyrelsens inställning är att naturvårdsbränning, liksom spontant uppkommen brand i skogsmark generellt sett är mycket värdefullt ur naturvårdssynpunkt. Skogen är visserligen präglad av brand men med anledning av den höga andelen värdefulla lövträd och förekomsten av död ved ska spontant uppkomna bränder släckas inom området. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator ska undvikas.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande arter (t ex contortatall) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att contortatall skulle ha etablerats inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

5.1.1 Skogliga värdekärnor

Värdekärnorna i Norra Kölen utgörs av högproduktiv barrblandskog med stort lövinslag. Dominerande åldrar är 100-150 år, men det finns inslag av äldre gran, ca 200 år, varav vissa med misstänkta brandljud. De flesta träden har sannolikt vuxit upp efter en brand för ca 150 år sedan. Många av de överlevande träden har avverkats efter branden men skogen verkar sedan vara lämnad för fri utveckling. Den höga produktiviteten gör att skogen ändå är skiktad och det har hunnit bildas gott om rötdad död ved av både löv och gran. Dessutom finns rikligt med torrträd som kommer att falla ut som lågor inom kort. Stora delar har inslag av låg- och högorter med utbredda ormbunkssnår. Fortsatt fri utveckling med intern dynamik bedöms vara den bästa skötselåtgärden för att bevara naturvärdena i områdets värdekärnor.

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska öka i takt med att utvecklingsmarker uppnår statusen värdekärna.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder, med undantag för avveckling av främmande arter som upptäcks inom reservatets värdekärnor.

5.1.2 Skogliga utvecklingsmarker

Reservatets utvecklingsmark ligger i den sydöstra delen (bilaga B) och utgörs av produktiv ungskog av gran, vårtbjörk asp, sälg och jolster på ca 50 år. Även här har fältskiktet ett stort örtinslag. Området har i stort lämnats åt sitt öde och har nu vuxit över betningshöjd vilket betyder att skötselåtgärder, som till exempel stängsling, inte behövs utan skogen kan lämnas för fri utveckling. Möjligen skulle röjning av en del barrträd kunna genomföras för att gynna utvecklingen mot en lövrik naturskog. Denna åtgärd ska i sådana fall göras i närtid medan skogen fortfarande är ung och fortfarande bedöms som utvecklingsmark. Eventuellt görs bedömningen att ingen åtgärd behövs för att målbilden om lövrik naturskog ska uppfyllas.

Bevarandemål

- Naturvärdena ska öka och ungskogen ska utvecklas i riktning mot skiktad naturskog.
- Där förutsättningar finns ska skogen ha en stor andel lövträd.
- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Utred behovet av att röja bort viss andel barrträd.
- Avveckling av främmande arter vid behov.

5.2 Information och anläggningar

Norra Kölen är sannolikt ett okänt utflyktsmål för allmänheten. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till framförallt av markägare och närboende vid jakt, utflykter och bärplockning. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga natur- och friluftslivsvärden bli mer kända, vilket kan innebära ett förändrat besöksstryck. Området ligger nära byn Vitå, men det är några hundra meter att gå från närmaste bilväg till reservatet. Länsstyrelsen bedömer därför att besöksstrycket inte kommer att öka särskilt mycket i och med reservatsbildningen.

I området saknas markerade stigar, eldstäder och andra anordningar för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att det inte behövs några i dagsläget. Behovet av anläggningar och stigar behöver dock kontinuerligt utvärderas. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar. Om behov uppkommer och det bedöms vara förenligt med reservatets syften kan nya anläggningar för att kanalisera eller främja friluftslivet iordningställas.

5.2.1 Information

Digital information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Den platsbundna informationen utgörs av en skylt med information om reservatet och vilka regler som gäller. Eftersom det inte finns någon väg eller uppmärkt stig som leder in i reservatet finns inte någon naturlig plats för en reservatsskylt i anslutning till reservatsgränsen. Informationsskylten för reservatet placeras därför vid ett planerat naturreservat söder om Norra Kölen och samordnas med närliggande reservat vid en gemensam skyltplats.

Skötselmål

- Allmänheten ska på ett enkelt sätt kunna ta del av information om naturreservatet.
- Information på länsstyrelsens hemsida ska underlätta för besökare att hitta till reservatet.
- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets naturvärden och vad man bör tänka på vid besöket. Platsbunden information bör finnas på plats inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft.
- Skyltning ska vara ändamålsenlig, tydlig och aktuell samt i gott skick.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.

Skötselåtgärder

- En informationsskylt ska tas fram och monteras upp ca 1,5 km söder om reservatet, förslagsvis i närheten av den plats som anges i bilaga A. På denna plats kan reservatsskyltar för flera närliggande naturreservat samordnas. Skylten ska utformas enligt gällande standard.
- Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida snarast efter att beslutet vunnit laga kraft.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skyltar med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.
- Löpande kontroller av att skyltar inom och i anslutning till reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick.
- Vid behov ska sly röjas bort runt skyltarna.

5.3 Gränser

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att naturreservatet har beslutats.

Skötselmål

- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar ska göras löpande.

- Vid behov åtgärdas otydliga markeringar och rågångar.

5.4 Tillfartsvägar

Det finns ingen bilväg som når hela vägen fram till reservatet. En lämplig tillfartsväg till reservatet är via Vitå by där man svänger västerut mot Brännan. Efter ca 1,6 km svänger man höger in på en skogsbilväg (andra avtagsvägen till höger) och kör ytterligare ca 1 km fram till en vändplan där det går att parkera. Enklarest går man sedan längs en traktorstig som går parallellt med reservatets östra gräns.

Länsstyrelsen bör följa besöksutvecklingen i reservatet och utvärdera vilket behov som finns av vägförbindelse till naturreservatet, utöver länsstyrelsens egna behov vid tillsyn och skötselåtgärder.

Skötselmål

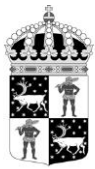
- Länsstyrelsen ska ha kännedom om vägens skick för att kunna anpassa information och eventuellt vidta åtgärder.
- Tillfartsvägarna till reservatet ska vara i sådant skick att de kan trafikeras med personbil.

Skötselåtgärder

- Vägens status kontrolleras vid övrig tillsyn av reservatet. Eventuella förändringar av vägens status rapporteras till webbansvarig.

6. Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av Skötselplan	Senast 2029
5.1	Skog	
	Borttagande av främmande arter	Vid behov
	Utred förutsättningarna att avveckla barrträd	Vid behov
5.2	Information och anläggningar	
	En informationsskylt tas fram och monteras upp vid den plats som anges i bilaga A	Samordnas med skyltning av omgivande reservat
	Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft

Länssstyrelsen
Norrbotten

SKÖTSELPLAN

Datum
2019-05-27

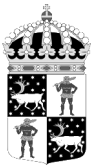
Bilaga 5

Diarienummer
511-2963-16

NVR ID
2050065

7 (7)

	Kontroller av att skyltar inom och i anslutning till reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick	Löpande
	Röjning av sly runt skyltar	Vid behov
5.3	Gränser	
	Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar	Löpande
	Åtgärda otydliga rågångar och markeringar	Vid behov
5.4	Tillfartsvägar	
	Vägens status	Löpande vid övrig tillsyn av reservatet

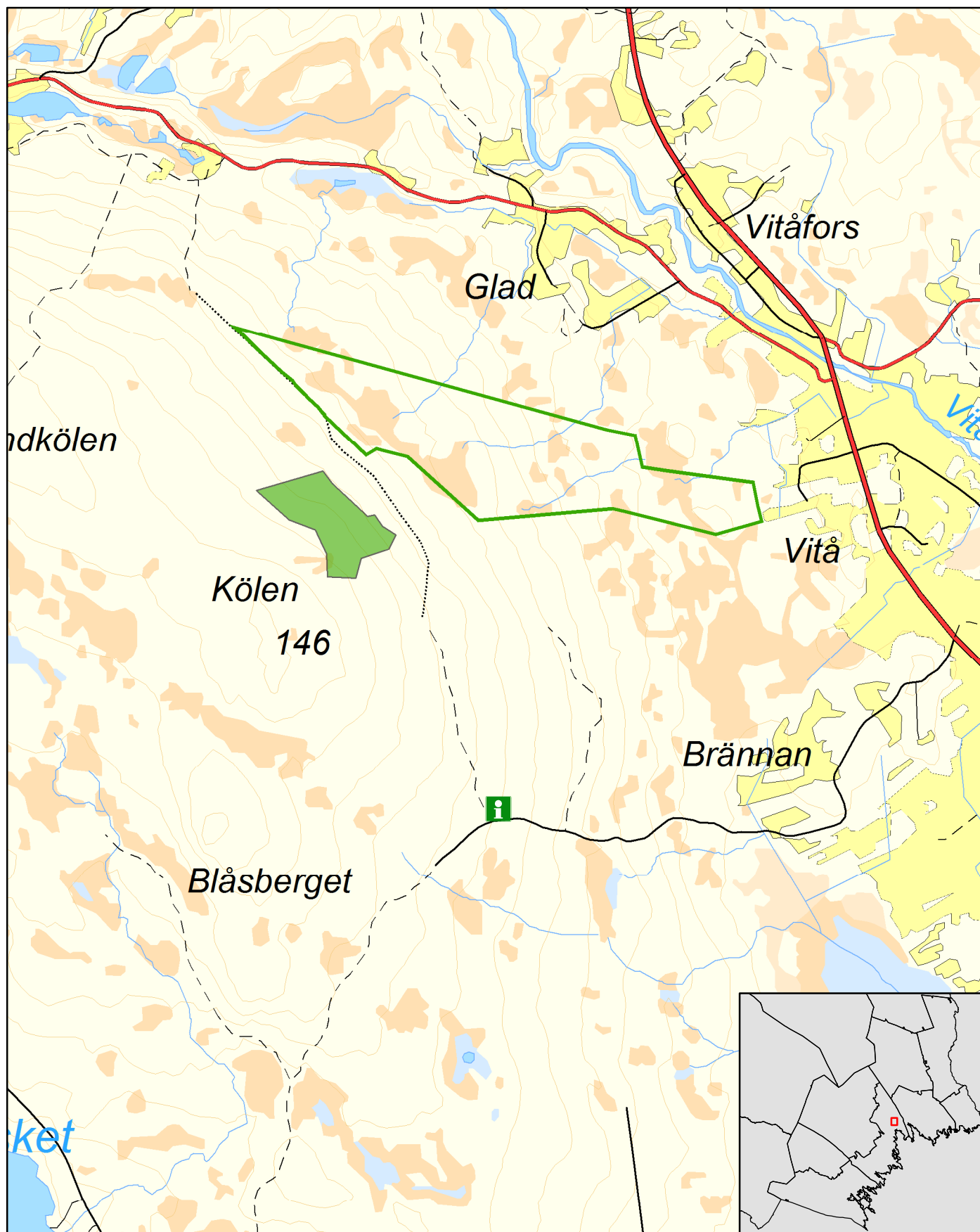

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturreservatet Norra Kölen

Luleå kommun

Skala 1:30 000

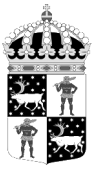

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreservatet
- Övriga naturreservat
- Förslag till informationsplats

0 1 Kilometer

511-2963-16

NVR ID 2050065

Bilaga B

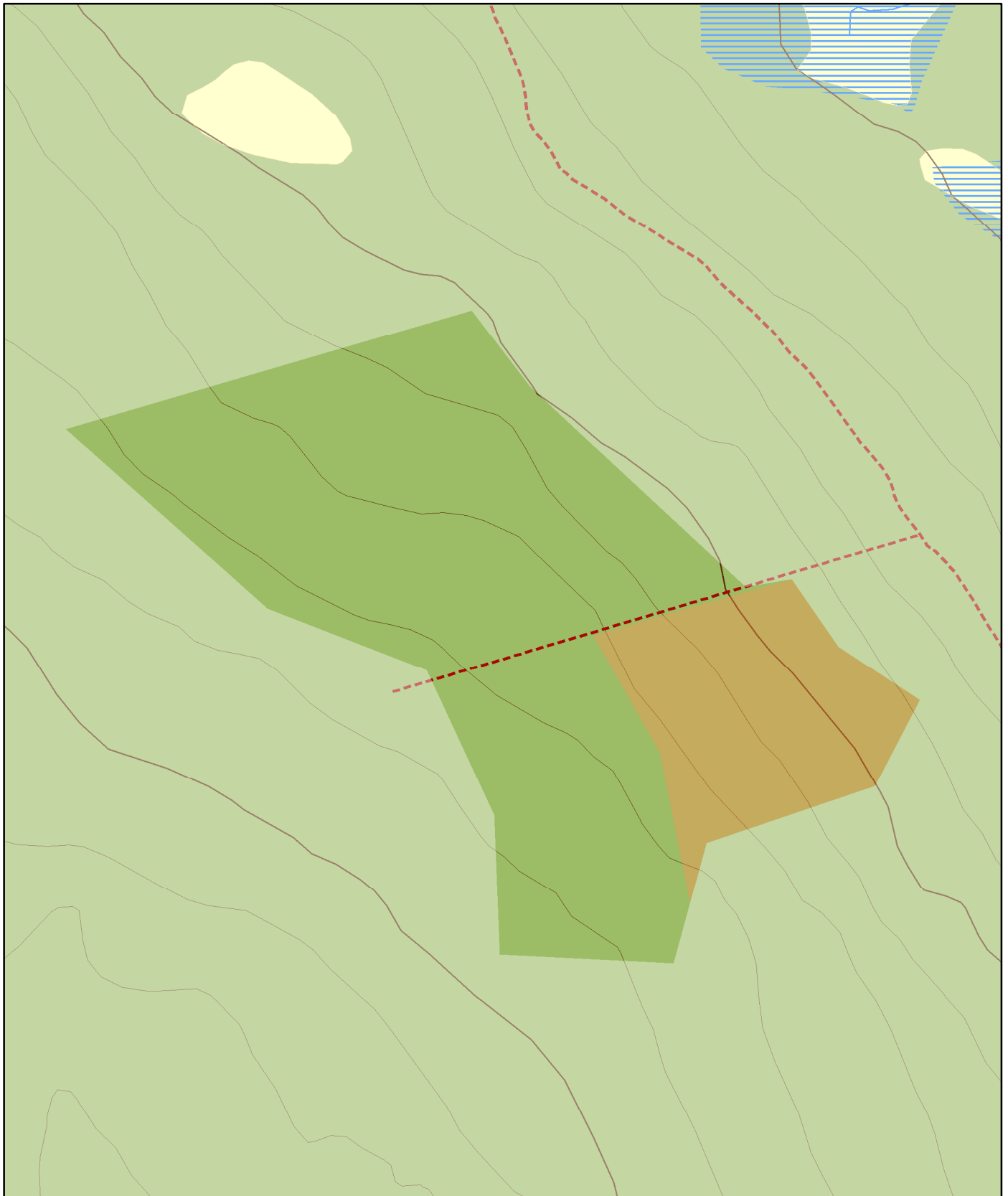
Naturreservatet Norra Kölen

Skogliga funktionsklasser

Area ca 21 ha

Skala 1:5 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

Utvecklingsmark
Värdekärna

0 0,25 0,5 Kilometer

